

Protocol Opvallend gedrag en Route Meldcode

De ontwikkeling van kinderen stopt niet na schooltijd. Hun sociale en cognitieve vaardigheden zijn altijd in beweging, juist wanneer kinderen zich ontspannen of vrij spelen. DONS heeft de ambitie om deze ontwikkeling te stimuleren en te volgen. Zo leren we kinderen goed kennen en valt ieder kind ons op. Toch kan het voorkomen dat een kind **herhaaldelijk afwijkend of opvallend gedrag** vertoont. Met opvallend gedrag bedoelen wij het gedrag van een kind dat niet aansluit bij de leeftijd en ontwikkeling, gedrag dat een probleem voor diegene en/of een ander vormt. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om een kind dat stil en teruggetrokken, angstig, agressief of hyperactief is. Of een kind dat meer uitdaging en prikkels nodig heeft dan andere kinderen van die leeftijd. Ook kan er sprake zijn van motorische, spraak- of taalmoeilijkheden. Wanneer opvallend gedrag kind en/of verzorger(s) betreft en dit vermoedens van kindermishandeling oproept, werken we (eventueel vanaf stap 2) volgens de **Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling**. De route staat in dit protocol nogmaals beschreven.

Stappenplan Opvallend gedrag

Wat	Wie	Actie	Tijdspad
1. Signaleren	DONS-docent	<ul style="list-style-type: none"> - observeert het kind; - bespreekt signalen met locatiemanager; - registreert. 	Zodra er signalen zijn.
2. Collegiale consultatie	Locatiemanager (en DONS-docent)	<ul style="list-style-type: none"> - deelt signalen in kindbespreking; - deelt zorg met ouders; - registreert. 	Tot 2 weken na 1 ^e signalering.
3. Gesprek met ouders	Locatiemanager (en DONS-docent)	<ul style="list-style-type: none"> - deelt zorg met ouders; - Informeert ouders over stappenplan en tijdspad; - betreft school; - registreert. 	Afhankelijk van de ernst tot 4 weken na 1 ^e signalering.
4. Observeren	DONS- team	<ul style="list-style-type: none"> - registreert opvallend gedrag kind en contactmomenten ouders. 	Tussen 1 ^e en 2 ^e gesprek met ouders.
5. Vervolggesprek ouders	Locatiemanager (en DONS-docent)	<ul style="list-style-type: none"> - bespreekt observatie; - maakt afspraken; - schakelt indien nodig externe hulp in; - bespreekt hoe en hoe vaak contact gehouden wordt; - registreert. 	Maximaal 4 weken na 1 ^e gesprek ouders.
6. Evalueren	Locatiemanager (en DONS-docent)	<ul style="list-style-type: none"> - evalueert vooraf met DONS-team; - evalueert met ouders; - registreert. 	Maximaal 3 maanden na 1 ^e signalering.
7. Afsluiten	Locatiemanager (en DONS-docent)	<ul style="list-style-type: none"> - sluit dossier af. - vervolgt bij blijvende zorg eventueel vanaf stap 4. 	Zo mogelijk direct na evaluatie.

1. Signaleren

Signaleren betekent dat je opmerkzaam bent op iets dat opvalt bij kinderen. Je vraagt je af of het iets is om je zorgen over te maken. Door in een vroeg stadium (ook bij twijfel) signalen te herkennen als een stoornis of risico voor de ontwikkeling en deze vast te leggen, kunnen DONS-docenten een bijdrage leveren aan vroegtijdige herkenning.*

2. Collegiale consultatie

Signalen dienen besproken te worden met de locatiemanager, het DONS-team en de ouders. Aan de hand hiervan wordt een afweging gemaakt of het probleem werkelijk zorgwekkend is. Indien nodig wordt het stappenplan vervolgd. Vanaf dit moment is sprake van **dossiervorming**.

3. Gesprek met ouders

In een gesprek met ouders dienen de volgende punten naar voren te komen:

- Vertel wat is opgevallen, verstrek feitelijke, objectieve informatie;
- Vraag of ouders dit herkennen en wat hun bevindingen zijn;
- Geef aan welke zorgen er bestaan, vraag of zij deze zorg delen;
- Vraag hoe ouders in dat geval met het bepaalde gedrag omgaan;
- Vraag toestemming om contact met de school te hebben over de bevindingen;
- Vat het besprokene en de gemaakte afspraken samen.

Dit gesprek wordt vastgelegd. Vertel ouders dat het kind geobserveerd zal worden en dat we de stappen uit het protocol volgen. Maak een vervolgspraak en zo mogelijk een afspraak met de groepsleerkracht van het kind. Gespreksverslagen kunnen door betrokkenen worden ondertekend.

4. Observeren

Observeren is kijken en/of luisteren, waarbij dat wat gezien wordt, geregistreerd wordt. Het observeren en registreren dient zo objectief mogelijk te gebeuren.

5. Vervolggesprek ouders

Observatie wordt met de ouders besproken. Samen met hen wordt gekeken naar de volgende stap. Wat zijn de mogelijkheden? Er worden afspraken gemaakt over gezamenlijke omgang (ouders-opvang-school?) t.a.v. opvallend gedrag van het kind. Dit gesprek wordt vastgelegd. Afspraken worden besproken met het DONS-team (en zo mogelijk de groepsleerkracht). Observatie wordt vervolgd. Indien nodig wordt er externe hulp gezocht, enkel met toestemming van de ouders.

Spreek af hoe en hoe vaak jullie contact houden.

6. Evaluatie

Eerst worden de afspraken en de ontwikkelingen besproken met het DONS-team. Dit wordt vastgelegd. Aan de hand van deze evaluatie worden de bevindingen besproken met de ouders. De ouders wordt gevraagd naar de ontwikkelingen en de geluiden thuis.

7. Afsluiten

Bij positieve ontwikkelingen wordt het dossier gesloten. Wanneer er nog steeds zorg bestaat, wordt er weer vanaf stap 4 gewerkt. Wanneer het gedrag van een kind niet (langer) toelaatbaar is in de groep, kan in overleg met de locatiemanager en de DONS-directie besloten worden om de opvang (tijdelijk) stop te zetten.

Ouders willen geen hulp

Als ouders de problemen die bij hun kind gesignaleerd zijn ontkennen of niet herkennen en geen hulp willen voor hun kind, is het belangrijk dat ouders toch geïnformeerd blijven en op de hoogte zijn van het stappenplan. Wanneer blijkt dat de nodige zorg die het kind (ons inziens) nodig heeft, niet op DONS Opvang geboden kan worden, wordt dit aan de ouders kenbaar gemaakt en wordt in overleg met de locatiemanager en de DONS-directie al dan niet besloten om de opvang stop te zetten.

* Indien het kind een risico of bedreiging vormt voor de veiligheid en/ of gezondheid van anderen of wanneer de opvang van een kind de normale opvang van de andere kinderen onevenredig verzwakt of belemmert, heeft de houder het recht het kind de toegang tot de locatie te weigeren, Algemene voorwaarden DONS Opvang B.V.

Route bij huiselijk geweld en kindermishandeling

Wat	Wie	Actie	Tijdspad
1. Signaleren	DONS-docent Locatiemanager	<ul style="list-style-type: none"> - observeert kinderen en ouders; - raadpleegt signalenlijst; - bespreekt signalen met locatiemanager; - registreert. - bespreekt signalen met aandachtsfunctionaris; - deelt de zorg met ouders; - registreert. 	Zodra er signalen zijn.
2. Collegiale consultatie	Aandachtsfunctionaris en/of locatiemanager	<ul style="list-style-type: none"> - consulteert: <ul style="list-style-type: none"> - interne en externe collega's; - zo nodig Veilig Thuis; - eventueel andere organisaties; - bespreekt uitkomsten consultaties met ouders; - registreert. 	Tot 2 weken na 1 ^e signalering.
3. Gesprek met ouders (en indien mogelijk met kind)	Aandachtsfunctionaris en locatiemanager	<ul style="list-style-type: none"> - delen de zorg met de ouders; - bespreken indien mogelijk met het kind; - registreren. 	Afhankelijk van de ernst tot 4 weken na 1 ^e signalering.
4. Wegen risico, aard en ernst	Aandachtsfunctionaris	<ul style="list-style-type: none"> - weegt het risico, de aard en ernst; - vraagt bij twijfel altijd Veilig Thuis om advies; - registreert. 	Afhankelijk van de ernst tot 8 weken na 1 ^e signalering.
5A. Hulp organiseren	Aandachtsfunctionaris	<ul style="list-style-type: none"> - bespreekt zorgen met ouders; - organiseert hulp door ouders en kind door te verwijzen; - monitort of ouders en kind hulp krijgen; - volgt het kind; - registreert. 	Direct na weging.
5B. Melden en bespreken met ouders	Aandachtsfunctionaris	<ul style="list-style-type: none"> - meldt het vermoeden bij Veilig Thuis; - overlegt met Veilig Thuis over acties na de melding; - monitort of ouder en kind hulp krijgen; - volgt het kind; - registreert. 	Direct na weging en in navolging van melding.

1. Signaleren*

De DONS-docent brengt de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of juist ontkrachten in kaart, raadpleegt hiervoor de signalenlijst van de Meldcode (Google Drive), legt deze vast en bespreekt deze met de locatiemanager. De DONS-docent legt ook de contacten met ouders en collega's over de signalen vast. De locatiemanager bespreekt de signalen met de aandachtsfunctionaris en vraagt hulp bij het onderbouwen hiervan. Met ouders wordt gesproken, waarbij vooral feitelijkheden benoemt worden en zaken die opvallen.

2. Collegiale consultatie

Signalen worden besproken met interne collega's: de locatiemanager, het DONS-team en de aandachtsfunctionaris. Uitkomsten en consultaties dienen met ouders besproken te worden. Extern is consult mogelijk bij Veilig Thuis of het Ouder- en Kindteam dat aan school verbonden is. Advies kan anoniem verkregen worden. Om het kind 'open' te bespreken met externe instanties, de groepsleerkracht of het zorgteam van de school, is schriftelijk toestemming van de ouders nodig. Weigering is een zorgelijk signaal en moet worden meegenomen in de wegging. Bij weigering kan het kind overigens anoniem besproken worden, maar toestemming heeft uiteraard de voorkeur, ook vanwege de eventuele vervolgacties.

3. Gesprek met ouders (en indien mogelijk met kind)

De aandachtsfunctionaris bespreekt, samen met de locatiemanager, de signalen met de ouders en indien mogelijk met het kind, volgens de volgende stappen:

- Leg de ouders de aanleiding en het doel uit van het gesprek;
- Vertel wat is opgevallen, verstrek feitelijke, objectieve informatie;
- Nodig de ouders uit hierop te reageren door open vragen en luisterende houding;
- Geef aan welke zorgen er bestaan;
- Probeer samen met de ouders oplossingen te bedenken;
- Vraag toestemming om contact met de school te hebben over de bevindingen;
- Vat het besprokene en de gemaakte afspraken samen, maak eventueel een afspraak voor een vervolggesprek.

Dit gesprek wordt vastgelegd. Gespreksverslagen kunnen door betrokkenen worden ondertekend.

Tips:

Houd het doel, de aanleiding voor ogen;

Wees nieuwsgierig, oprecht en bereid te luisteren;

Zorgen die je hebt, kun je vaak vertalen in vragen die je kunt stellen;

Streef niet naar perfectie, maar streef naar vooruitgang;

Je hebt samen één belang: het kind.

Ook spontaan kan een **gesprek met een kind** ontstaan, waarbij zaken opvallen. Belangrijk hierbij is dat het kind niet wordt ondervraagd, maar dat het kind de ruimte wordt gegeven het eigen verhaal te vertellen. Het tempo van het kind is hierbij bepalend. Het is van belang dat er actief geluisterd wordt. Val ouders niet af en beloof geen geheimhouding.

4. Wegen risico, aard en ernst

De aandachtsfunctionaris weegt op basis van de signalen, van het (extern) ingewonnen advies en van het gesprek met de ouders het risico, de aard en de ernst op huiselijk geweld en kindermishandeling. Er dient altijd overwogen te worden contact op te nemen met de politie.

Voor de weging zijn de volgende factoren van belang:

- de leeftijd van het slachtoffer;
- de aard van het geweld;
- de mate van afhankelijkheid;
- de duur van het geweld;
- de verwachting over de schade die wordt aangericht;
- de mate van isolement waarin het geweld zich afspeelt.

Een weging is altijd persoonlijk. Bij twijfel is het verplicht Veilig Thuis te raadplegen. **Alle gegevens die te maken hebben met het signaleren en handelen dienen vastgelegd te worden.**

5A. Hulp organiseren

Als op basis van de afweging in stap 4 genoeg gronden zijn dat het kind en gezin *redelijkerwijs voldoende* tegen het risico op huiselijk geweld en kindermishandeling beschermd kunnen worden:

- evalueer gemaakte afspraken en bespreek vervolgstappen met de ouders;
- organiseer de noodzakelijke hulp;
- volg de effecten van deze hulp en
- doe alsnog melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt, of opnieuw begint.

Dit is de verantwoordelijkheid van de aandachtsfunctionaris, al dan niet in overleg met de locatiemanager en DONS-directie.

5B. Melden en bespreken met ouders

Melden is geen plicht, het is een recht. Kan het kind of gezin *niet voldoende* tegen het risico op huiselijk geweld en kindermishandeling beschermd worden:

- meldt het vermoeden bij Veilig Thuis;
- sluit bij de melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan wanneer informatie (ook) van anderen afkomstig is;
- overleg bij de melding wat er na de melding, binnen de grenzen van de gebruikelijke werkzaamheden, gedaan kan worden om het kind, het gezin, tegen het risico op huiselijk geweld en kindermishandeling te beschermen;
- monitor of ouder en kind hulp krijgen;
- registreer.

Dit is de verantwoordelijkheid van de aandachtsfunctionaris, al dan niet in overleg met de locatiemanager en DONS-directie.

Bespreek de melding van tevoren met de ouders. Leg uit waarom de opvangorganisatie van plan is deze melding te doen en wat het doel daarvan is. Blijf in het gesprek zo objectief mogelijk. Vraag ouders uitdrukkelijk om een reactie. Overleg op welke wijze aan eventuele bezwaren tegemoet gekomen kan worden. Weeg de bezwaren af tegen de noodzaak om het kind, het gezin te beschermen tegen het (risico van) geweld of kindermishandeling.

Van contact met de ouders over de melding kan worden afgezien, als de veiligheid van het kind of een ander in het geding is.

* Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat het kind of een gezinslid onmiddellijk moet worden beschermd, bellen we 112.